

---

## Nye fraværsregler har gitt stor økning i fastlegekonsultasjoner

---

AKTUELT I FORENINGEN

LISE B. JOHANNESSEN

[lise.berit.johannessen@legeforeningen.no](mailto:lise.berit.johannessen@legeforeningen.no)

Samfunnspolitisk avdeling

---

**En ny undersøkelse fra Folkehelseinstituttet viser at antallet konsultasjoner for 16 – 18-åringer i allmennlegetjenesten har økt med 30 prosent på ett år (1).**



**STOR PÅGANG:** Ungdom tar mer av fastlegenes tid. Foto: Thomas Barstad Eckhoff/Legeforeningen

Styremedlem i Allmennlegeforeningen og spesialist i allmennmedisin Kirsten Rokstad synes det er en bekymringsfull utvikling.

– Når man ser på diagnosene bak denne økningen viser disse klart at ungdommen kommer med ufarlige, selvbegrensende sykdommer som øvre luftveisinfeksjoner, gastrointestinale infeksjoner og hodepine. Det er to forhold som vi allmennleger peker på her. Det første er at de opptar øyeblikkelig-hjelp-timer. Det andre er at den yngre befolkningen blir oppdradd til å gå til lege med «sykdommer» som er ufarlige og selvbegrensende.

Allmennlegeforeningens egne tall viser at 20 – 25 % av øyeblikkelig-hjelp-timene brukes på relativt frisk ungdom.

– *Samtidig som det har vært en økning i konsultasjoner, har fraværet falt. Er det ikke viktig at ungdom møter på skolen?*

– Det er flott at fraværet har falt, men det er de mest resurssterke ungdommene som står for det meste av dette fallet. Det er også viktig å poengtere at de resursfattige elevene kan bli forhindret i å få hjelp fordi de av rent økonomiske grunner ikke kommer til fastlegen. Barn opp til 16 år betaler ikke for konsultasjonen, men fra de er 16 må de betale som voksne. Det er derfor viktig når politikerne først lager slike regler, at de ikke gjør dette på en sosialt urettferdig måte. Vi mener at frikort bør gjelde for ungdom opp til 20 år, sier hun.

Folkehelseinstituttets rapport viser også at uttaket av reseptpliktige legemidler blant ungdom økte med 8 prosent. Det er størst økning av hostedempende legemidler og antibiotika.

Kirsten Rokstad som har doktorgrad i forskrivning av medisiner blant allmennpraktiserende leger, forklarer økningen i antibiotikaforbruket ut fra tre forhold:

- Noen av elevene har en klar infeksjon som trenger behandling etter retningslinjene for antibiotikabehandling. Så lenge disse ikke tidligere søkte lege fikk denne gruppen ikke antibiotikabehandling.
- Som grunn nummer to må vi tro at noen får antibiotika i tvilstilfeller.
- Den tredje forholdet vil være en gruppe som kanskje ikke skulle ha hatt antibiotika og dermed blir overbehandlet.

---

## LITTERATUR

1. Bakken IJ, Wensaas K-A, Furu K et al. Legesøkning og legemiddeluttak etter innføring av nye fraværsregler.  
<http://tidsskriftet.no/2017/08/originalartikkel/legesokning-og-legemiddeluttak-etter-innforing-av-nye-fravaersregler> (23.8.2017)

---

Publisert: 18. september 2017. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 21. juni 2026.